



 KULTURHUSET SPIRA

EST. 1975
WERMLAND
OPERA
CONCERT OPERA MUSICAL


GÖTEBORGS
UNIVERSITET

ÖSTGÖTA
TEATERN
- en del av Scenkonst Öst



Förberedelser inför redovisningen av workshopen av *Raoul*, av Johan Hwatz och Pierre Oxenryd, på Musikalsymposiet i Jönköping 2016.

DOKUMENTATION MUSIKALPLATTFORM

3	Innehållsförteckning
4-5	Medverkande organisationer
6-7	Bakgrund
8	Ur projektbeskrivningen
9	Termer och metod
11	Projektorganisationen
12-18	Styrgruppen och konstnärliga gruppen
19	Ekonomi
20-22	Open call - ansökningsprocessen
23	Sökande i siffror
24-27	Att workshoppa
28-31	Blanche
32-35	In i dimman
36-39	Pojkarna
40-43	Kära Anna
44-47	Wayward Home
48-51	Konstnärliga teamen
52-53	Musikalsymposium
54-55	Framtid



MEDVERKANDE ORGANISATIONER



Foto - Lars Kroon

Annica Edstam i föreställningen *Passion*.

Smålands Musik & Teater

Smålands Musik & Teater (SMOT) har sin bas i Kulturhuset Spira i Jönköping, och är en del av Region Jönköpings län. Spira är Sveriges första miljökulturhus, med bästa tänkbara energihushållning och miljögodkända byggnadsmaterial. Här huserar en skådespelarensemble, Jönköpings Sinfonietta och Unga Spira. SMOT är projektägare för Musikalplattform, och ansvarig för ekonomi och avtal. Konstnärlig chef för teater på Spira är Staffan Aspegren, initiativtagare till Musikalplattform, och del av projektets konstnärliga grupp. Fram till november 2019 var Per-Ola Nilsson verksamhetschef på Spira, och satt även i styrgruppen för Musikalplattform. Tf. verksamhetschef är Ulrika Josefsson.

Östgötateatern

Östgötateatern är Sveriges största länsteater med teaterhus i både Linköping och Norrköping, samt turnérande verksamhet. Till Östgötateatern hör också ung scen/öst, som har i uppdrag att spela barn- och ungdomsteater. Östgötateatern med ung scen/öst och Norrköpings symfoniorkester utgör tillsammans Scenkonst Öst. Ägare är Region Östergötland, Norrköpings kommun och Linköpings kommun. VD för Scenkonst Öst är Pia Kronqvist, som sitter i styrgruppen för Musikalplattform. Östgötateaterns teaterchef Nils Poletti och biträdande teaterchef Fanny Twardomanski är båda med i Musikalplattformens konstnärliga grupp.

Camilo Ge Bresky i föreställningen *Rocky Horror Show*.

Foto - Markus Gärder

Högskolan för scen och musik

Högskolan för scen och musik (HSM) utbildar musiker inom många genrer, bland annat komponister, musik-, dans- och teaterlärare, musikal- och performanceartister, operasångare och skådespelare. Högskolan för scen och musik är en av tre institutioner inom den Konstnärliga fakulteten vid Göteborgs universitet. Tillsammans med fakulteten bedriver skolan forskarutbildning och forskning inom flera olika fält. Enheten för scenkonst leds av Catharina Bergil, som även sitter i Musikalplattformens styrgrupp. Nina Norblad, programansvarig för kandidatprogrammet Musikal åren 2011-2020, har varit en drivande kraft inom Musikalplattform under hela projekttiden, och sitter i Musikalplattformens konstnärliga grupp.



Knut-Sigurd L. Bygland & Mari Lerberg
Fossum i föreställningen *Rent*.

Foto - Johan Wingborg



Foto - Öyvind Lund

John Alexander Eriksson i
föreställningen *Parade*.

Wermland Opera

Wermland Opera bedriver verksamhet på flera scener i Karlstad, samt på turné - främst i Värmlands län, men även utanför både länets och landets gränser. Opera- och orkesterchef Ole Wiggo Bang sitter i Musikalplattformens styrgrupp och konstnärliga grupp. Wermland Opera har fast anställda sångare och en orkester bestående av 35 musiker. Opera-, musikal- och orkesterverksamheten riktar sig till barn, ungdomar och vuxna. Region Värmland är huvudman för Wermland Opera, som även stöds av Karlstads kommun och Statens Kulturråd.



Programansvarig för kandidatprogrammet Musikal på Högskolan för scen och musik, Nina Norblad, utformade hösten 2014 en ny fristående kurs på skolan - Musikdramatik under utveckling. I denna kurs skulle studenterna arbeta med nyskrivet material. Under samma period var librettist Staffan Aspegren, då även adjungerad professor vid Högskolan för scen och musik, och kompositör Jan-Erik Sääf mitt i skapandet av sitt verk *Camera*, en musikal om Ingrid Bergmans liv och livsval. Här fanns nu möjligheten för studenterna att arbeta med just ett nyskrivet verk, och samtal inleddes kring att kunna genomföra kursen med *Camera* som arbetsmaterial.

Till projektet anslöt Staffan Berg och Disa Nordström, som våren 2015 skrev en C-uppsats om workshops som arbetsmetod för nyskriven musikal, under sin utbildning på Stockholms dramatiska högskola. I mars samma år genomfördes en första reading av *Camera* på Stockholms dramatiska högskola, med en handfull professionella skådespelare och musikalartister.

Östgöteatern blev inbjudna till ett samarbete gällande studenternas kurs och gick in med resurser i form av lokaler och skådespelare. Resultatet av dessa gemensamma krafter blev att *Camera* workshoppades på Högskolan för scen och musik och Östgöteatern under två veckor våren 2015. Medverkade gjorde studenter från Högskolan för scen och musik och skådespelare från Östgöteatern.

Högskolan för scen och musik och Smålands Musik & Teater, där Staffan Aspegren nu hade blivit konstnärlig chef, vände sig efter detta lyckade projekt till Wermland Opera och Östgöteatern och presenterade ett förslag på ett treårigt samarbetsprojekt, där nya verk skulle få utvecklas genom workshops.

Här föddes Musikalplattform.



Staffan Aspegren instruerar några av de medverkande studenterna under workshopen av *Camera* på Östgötateatern våren 2015.



Foto - David Runqvist

Henriette Holgert, Disa Nordström, Karin Oscarsson och Hani Arrabi.

SMOT vill tillsammans med Wermland Opera, Östgötateatern och Högskolan för scen och musik utveckla en interregional plattform för nyskriven svensk musikal, en plattform som ska verka för den konstnärliga utvecklingen inom området, bättre utnyttja befintliga resurser och stärka initiativet genom att möjliggöra samarbete över regiongränserna. Vi vill skapa förutsättningar för nyskriven svensk musikal att utvecklas, spelas på flera scener under längre perioder och möta en större publik. Ansökan bygger på tre parallella processer som leder till ekonomiska, konstnärliga och metodutvecklande synergier. Vi vill skapa vägar mellan upphovsmakare och beställare genom att utveckla ett open call där upphovsmakare möts. Vi vill arbeta fram en metod som syftar till tydlig struktur för längre förproduktionsprocesser med readings, workshops och studionproduktioner. Vi vill utveckla en stabil samverkansmodell mellan regioner för att tillsammans skapa en plattform för nyskriven svensk musikal.

Ur ansökan till Kulturrådet gällande projektet Musikalplattform.

Idag finns ett stort intresse för musikal i Sverige men vi ser att utbudet av nyskriven svensk musikal saknas. Både privatteatrar och institutioner har idag musikaler på repertoaren men nästan uteslutande internationella succéer. Därtill visar publiken ett stort intresse för just musikalen som genre. Idag finns ingen upptrampad väg mellan svenska upphovsmakare och de institutioner som vill sätta upp musikal.

En central insikt hos de samverkande institutionerna är att det i den svenska traditionen också saknas tillräckligt långa förproduktionsprocesser. Förproduktion där man arbetar med bl.a. workshop som metod för att utveckla det konstnärliga materialet och ge fler idéer möjlighet att utvecklas och testas parallellt. Idag görs ofta omarbetningar av både libretto och musik under själva produktionsperioden som i sig redan är begränsad av både tid och ekonomi. Detta innebär att institutionerna tar höga konstnärliga risker.

Ur projektbeskrivningen för projektet Musikalplattform.



Termer och metod

Workshop som metod för att utveckla ny musikal innebär i detta projekt att erbjuda upphovsmakare tid att arbeta koncentrerat med ett tidigare ospelat verk tillsammans med ett konstnärligt team, ensemble och musiker. Arbetet är främst till för verket och upphovsmakarna. Fokus ligger på utvecklande av idé, musik och text och det likställs inte med ett repetitionsarbete. I metoden står verket själv i centrum.

Reading innebär att läsa, och eventuellt sjunga, ett verk från början till slut. Med andra ord en genomläsning. Som regel föregås en reading av en kortare eller längre instudering av materialet, exempelvis en workshopperiod.

Material och erfarenheter från möten och praktiskt arbete under det treåriga projektet Musikalplattform dokumenteras löpande. Dessutom får samtliga medverkande - uphovspersoner, konstnärliga team och skådespelare - ny kunskap om metoden, som dessa kan förvalta i sitt framtida yrkesliv.

Nils-Petter Ankarblom under förberedelser inför readingen av *Kära Anna*, vid Musikalsymposiet 2020.



En repetitionssal på Kulturhuset Spira.

Foto - Clara Strauch

PROJEKT- ORGANISATIONEN

Under första mötet efter beviljat stöd från Kulturrådet beslutas att Musikalplattformen ska organiseras i ett antal grupper med olika ansvarsområden för att driva projektet framåt.

Styrgruppen har som ansvar att se till att projektplanen följs, att projektet genomförs enligt ansökan, att alla beslut förankras i respektive organisation och att varje part tillsätter de resurser som behövs, enligt vad man överenskommit.

SMOT är projektägare och verksamhetschef Per-Ola Nilsson var fram till hösten 2019 en del av styrgruppen. Staffan Aspegren sitter i konstnärliga gruppen för SMOTs del.

Från Wermland Opera sitter Ole Wiggo Bang i både styrgruppen och konstnärliga gruppen.

Östgötateatern är under chefsbyte och omorganisation när projektet startar. Pia Kronqvist sitter i styrgruppen, men Johan Celanders ersätter henne vid några tillfällen under första året och är också den som är med i den konstnärliga gruppen tills nya teaterchefen Nils Poletti och produktionschef Fanny Twardomanski börjar sina uppdrag.

För HSM sitter Catharina Bergil i styrgruppen och Nina Norblad i den konstnärliga gruppen.

Styrgruppsmöten genomfördes till två-tre gånger årligen, roterande mellan parternas hus.

Konstnärliga gruppen har arbetat med utvecklingen av workshopmetoden och haft ansvar för att i stort tänka hur en konstnärlig utveckling kan se ut under de tre år som projektet löper. Mest fokus har dock lagts på de faktiska aktiviteterna som genomförts: open call, workshops och musikalsymposiet.

Parterna har olika förutsättningar, olika stora organisationer, olika ägarförhållande och olika uppdrag. Projektledare för Musikalplattform har varit Lena Uhlander, TYP Kulturkapital, samt under första året även Erica Holmberg, SMOT.

Under de första mötena med styrgruppen diskuterades ett behov av en avtalsgrupp med fokus på avtal och ekonomiska frågor. En grupp skapades, bestående av Per-Ola Nilsson, Lena Uhlander samt Lena Nyberg från Wermland Opera. Under projektets gång beslutades dock att denna avtalsgrupp inte ansågs nödvändig.

STYRGRUPPEN OCH KONSTNÄRLIGA GRUPPEN

Det bästa med Musikalplattformen har för HSMs del varit att få utveckla arbetet med workshops. Att processen och arbetet fått vara öppen och transparent. Nina Norblad och Staffan Aspegren hade börjat forma idén med workshops men aldrig testat den fullt ut. Nu har vi haft möjlighet att under tre år och vid fem tillfällen i olika konstellationer både testa och utvärdera.

Det praktiska arbetet har varit bra i båda riktningar: HSM och studenterna har fått möjlighet att arbeta med nya och varierade material. Upphovspersonerna har fått möjlighet att testa sitt material på studenterna på riktigt i både sång och agerande - hur fungerar deras verk på riktigt, när riktiga personer sjunger och agerar?

Viktigt att vi tittat på perspektiv som jämställdhet och könsnormer. Här var Kristina Hagström-Ståhl med i Pojkarna, inte så mycket som vi hade hoppats i hela projektet, men i en workshop.

Ibland har det varit svårt att pussla med studenternas tider. Stor hänsyn har tagit till medverkan i Musikalplattformens workshops.

Spira har visat god vilja genom att bjuda in till projektet och att t.ex. öppna upp och dela med sig av symposiet till projektet och parterna. Parternas olika förutsättningar har komplicerat förståelsen och arbetet ibland. Olika chefsbyten försvårade också på Scenkonst Öst i början och att Per-Ola försvann sista året. Det var ett klokt val att inte ta in storstadsregionerna, det har visat på att kultur finns och ska finnas på hög nivå i hela landet.

Första året blev det en snedbelastning av ansvar, då HSM fick dra ett tyngre lass än övriga parter.

När en extern projektledare kom in år två kunde den ta över de mer administrativa uppgifterna.

För egen del har det varit lärorikt att se att musikalvärlden inte behöver vara så kommersiell. I projektet har det varit många personer med bra tankar om hur man kan påverka genren. Jag tror på fortsatt samarbete mellan Staffan Aspegren och Nina, men också möjligt fortsatt samarbete med Nina och Östgötateatern med just workshopmodellen.

Catharina Bergil
Styrgruppen



Foto - Björn Larsson Rosvall

Per-Ola Nilsson Styrgruppen

Verksamhetschef för Smålands musik & teater från november 2014 till december 2019.

Per-Ola var som chef för SMOT en av initiativtagarna till Musikalplattform, och satt i projektets styrgrupp.



Foto - Lars Kroon



Foto - Natalie Greppi

Entrén till Artisten, som byggnaden där Högskolan för scen och musik huserar, kallas.



Pia Kronkvist
Styrgruppen

Samarbeten är alltid spännande och ibland smärtsamma. Jag tycker att vi lärt oss mycket av projektet. Redan när Musikalplattform startade hade Scenkonst Öst och Spira ett samarbete runt den nyskrivna musikalen *Camera*. Det blev en del av plattformen. Samarbetet fungerade både bra och mindre bra och har därför bidragit till flera värdefulla lärdomar. Jag tror inte att det går att skapa en generell mall för samarbeten som man sen följer, vilket varit en tanke under projektets gång. Däremot tror jag att en checklista med vanligt förekommande hållpunkter under ett samarbete är en bra idé.

En erfarenhet är att det kan vara svårt att samarbeta runt en nyproduktion om det inte finns en tydlighet kring vem som har det konstnärliga ansvaret som alla parter accepterat. Det finns möjligheter om en har en tydlig uppdelning, som till exempel att en teater producerar och sen går föreställningen vidare till nästa part och på det sättet ges möjlighet för fler antal föreställningar. Så fungerar ofta samarbeten med Riksteatern, där en part står för produktion och den andra för distribution.

Samarbetet under Musikalplattform har varit bra på det sättet att det skapat tillfällen att ses kontinuerligt och därigenom givit närmare kontakter med andra teatrar och andra scenkonstaktörer. Det har också gjort att vi, parterna inom plattformen lärt känna varandra bättre och det är alltid en fördel för framtida samarbeten mellan högskola och institutioner. I Scenkonst Östs fall har det också varit bra för att återuppta en närmare relation med HSM.

Under de här tre åren har den externa projektledaren varit en mycket värdefull part i plattformensarbete som har en kunskap om branschen och varit neutral i de fall vi haft olika uppfattningar om saker.

Jag tycker att workshops som en start och en del av arbetet med att utveckla nytt material är viktig. Vi ser också att våra avtal med facken behöver uppdateras så att de kan möjliggöra en utveckling av branschen och nya arbetsformer. Scenkonst Öst kommer fortsätta att arbeta med workshops.

Jag ser också det nordiska musikalsamarbetet och nätverket som värdefullt.

Jag tror att mer direkta vägar har skapats mellan författare och möjliga producenter. Det beror på att det har skapats kontakter genom alla olika aktiviteter som har genomförts. Å andra sidan tror jag inte att vi har nått så långt utanför vår egen krets. Men jag tror inte att det är möjligt på detta sätt. Frågan är om det var nödvändigt i detta projekt där vi arbetade inom en musikalisk form i klassisk mening. Projekt av mer blandkaraktär skapas mer och mer i direkta konstnärliga möten mellan människor. Jag upplever också att alla sorter och smaker har hittat en plats.

Jag tror inte att man kan formulera en ny "metod" för den här typen av arbete. Och är inte heller säker på att det behövs. Tidigare erfarenheter kommer naturligtvis att kompletteras med vad vi lärt oss den här gången. Däremot kan man formulera vissa casesituationer och hur vi försökte lösa dessa.

Jag tror att det finns en överdriven tro på interregionalt samarbete mellan musikalier ur ett ekonomiskt perspektiv. De flesta institutioner i Sverige är för olika och är ofta i olika faser i sitt utvecklingsarbete. Så därför kan detta hända och det ofta med goda resultat, men mer ur ett konstnärligt samarbetsperspektiv.

Vi har lärt oss mycket om vad som händer inom musikalområdet i Sverige. Dock skulle jag nästa gång vilja följa ett projekt djupare under tre år med en tydlig bild av en fullfjädrad scenproduktion. Jag tror också att projektet har varit bra och förhoppningsvis fruktbart för framtiden för de deltagande samarbetsparterna.

Ole Wiggo Bang
Styrgruppen
Konstnärliga gruppen

Foto - Mats Bäcker



Foto - Johanna Sterner

Vi har nått ut bra i branschen med våra open call. Känns som många upphovspersoner varit inspirerade att skriva nya verk. Vägar mellan upphovsmakare och beställare har nog kortats något. Känns oerhört positivt att ha fått läsa allas ansökningar och se att det finns så mycket kreativitet i detta land. Det finns nog ytterligare verk att gå vidare med på något sätt bland de vi läst. Inser dock svårigheten med att få fram nya verk som håller måttet/ska fungera i befintliga teatrar uppdrag och vision.

Workshops har varit väldigt givande för studenterna på HSM. Ett nytt sätt att lära sig om dramaturgi och musikedramatik och knyta kontakter med upphovspersoner, musical supervisors och regissörer. Även våra professionella readings har involverat redan yrkesverksamma musikalartister och genväret har varit väldigt positivt.

Upphovspersonerna vi har arbetat med har gett oss mycket bra feedback efter workshops. De har upplevt sig få en massa konstruktiv feedback och har upplevt de "team" vi satt samman som mycket kreativa bollplank.

Känns som många längtar efter denna form av konstnärligt samarbete. Stort engagemang från alla som vi anlitat i dessa aktiviteter. Musikalsymposiet har börjat växa till en möjlighet att få träffa branschen och stråla samman kring nya idéer.

Vi borde ha tagit in någon med andra perspektiv än oss för att nå en bredare massa. Organiserat en "devising"-helg eller två där kreatörer kan ses för att skriva tillsammans under en kort/intensiv tid. Puttat samman en kompositör med en dramatiker och "beställt" ett verk, skraddarsytt för teaterns verksamhet.

HSM och TYP Kulturkapital har varit väldigt drivande och skött väldigt mycket av det organisatoriska arbetet samt administrationen. Vi borde haft fler möten, via t.ex. Skype, för att leda processerna mer tillsammans.

Den redan befintliga branschen har definitivt nåtts, men vi har inte lyckats komma utanför den. Vi har inte haft de nätverken som behövs för detta. Vi är nog något "institutionaliserade" och vet inte hur vi ska gå tillväga för att nå ut till den bredare massan

så att säga. Jag är besviken över att inte fler nya musikalerna gått till produktionsbeslut.

Vi har hittat samarbeten med regissörer/musical supervisors som varit med att jobba fram workshopmetoder och lärt sig arbetsleda en process i att utveckla verk. Vi vet vad som krävs för att genomföra både workshops och readings, både när det gäller planering och ekonomi.

Jag tror det finns arbetssätt och förhållningssätt som gynnar den här typen av konstnärligt arbete. Det finns "metoder" eller "övningar" som kan beskrivas och som kan ligga till grund som inspiration eller appliceras i den här typen av workshop. Det finns efter dessa tre år en mängd sådana "metoder" eller "övningar" formulerade som man skulle kunna dela på något sätt. Namnet på ett sådant dokument skulle dock behöva diskuteras. Vad är det? Det är definitivt inte en färdig "metod" men jag tror ändå att det är något som många konstnärer skulle kunna dra nytta av och vilja ta del av på något sätt.

Nina Norblad Konstnärliga gruppen



Foto - Nikola Stankovic

Fanny Twardomanski & Nils Poletti

Konstnärliga gruppen



Foto - Klara G

Samarbetet är unikt och väldigt värdefullt för Östgötateatern. Vi har i dialog med de andra teatrarna, studerande och pedagoger vid HSM skapat ett utrymme för erfarenhetsutbyte och tillväxt som gynnar och förenar parterna.

Musikalen som form är underutvecklad i Sverige då den inte har prioriterats så som talteatern, dansen och den samtida cirkusen. Vi saknade modeller för framtagande av nytt material och kontakten till potentiella kreatörer. Efter tre år har vi kunnat identifiera flertalet modeller för utveckling av material och därigenom tagit del av en bred önskan om att få presentera sina verk på svenska scener.

Eftersom ansökan varierade från år till år såg processen olika ut för oss. Vi har laborerat med olika former för antagning till projektet och sett för- och nackdelar med olika materialinlämningar. Det har visat sig vara stor skillnad för de sökande i hur vi har bett att få materialet oss tillhanda vilket är en viktig tillgänglighetsaspekt då branschen bör utöka mängden perspektiv i berättande. Vi har inte till fullo haft resurser

att söka nya upphovspersoner då vi ständigt går bet på tillgänglighetsaspekten. I en förstudie till den nordiska musikalplattformen besökte vi ett likartat projekt i England som arrangerar fysiska open calls på sex orter med lokala juryer med rätt anknytning till området. Jag ser att den formen vore gynnsam även för den svenska kontexten för att nå de mer oerfarna som kanske inte ens är medvetna om att deras material är en musikal.

En annan problematisk aspekt är att projekten som genomgått workshops inte varit klara för scenen och riskerar hamna i skrivbordslådan igen efter projektets avslut. Detta då det saknas finansiering för vidareutveckling av verk hos respektive verksamhet.

Vi på Östgötateatern kommer att fortsätta workshoppa material i egen regi trots avsaknad av medel öronmärkta för detta och deltar parallellt i det nordiska systerprojektet som nu startas upp. Samtidigt lobbar vi för vidare projekt i den här formen för att kunna fortsätta dialogen.

Vi ämnar kunna framföra musikalverk framtagna i Sverige under spelåren 21/22 och 22/23.

Det som fungerat bra ur konstnärlig aspekt är att vi har lyckats utveckla verken, och upptäcka nya sätt att berätta. Vi har lyckats gå utanför boxen, genom de val som gjorts i urvalsprocesserna.

Kärnfrågan har varit: ska vi förnya musikalgenren – eller ska vi vidareutveckla verk med god potential? Eller ska vi försöka göra båda? Vi har haft olika ingångar från de olika organisationerna där.

Vi börjar närma oss musikal som en konststart, vilket det inte setts som. Som institution är det fundamentalt att utveckla konststarten – vilket varit självklart inom operan och talteatern. Spännande att se de olika institutionernas olikheter, som berikat samarbetet. En ingång har varit huruvida organisationen kunnat se produktionen på sina scener, och en annan ingång har varit en vilja att förändra genren i stort.

Skådespelarna har utvecklats genom sin medverkan, och får med sig ett engagemang i verket och ett mod, även när de framöver arbetar med ett färdigskrivet verk. Workshoppandet ger kontakt med ens kreativa sida, man slipar instrumentet. Ingen har gjort den specifika rollen tidigare.

Detta gäller även den fristående kursen för studenterna, i att medverka till att utveckla ett verk. För musikalartister har deras arbetet traditionellt, till skillnad från skådespelare, inte inneburit lika mycket "deltagande" i texten. Rätten till sin egen berättelse, det för en skådespelare alltid in. Musikalartister har traditionellt mer kopierat och imiterat, men i och med denna kurs har rätten att sjunga med sin egen röst blivit mer självklar. Den dialogen har varit det mest givande för mig som regissör. Att arbeta med ett verk på detta sätt är utvecklande på ett helt annat sätt. Att skådespelarna faktiskt får utforska, inte bara göra det som redan gjorts.

Att Kulturrådet stöttade projektet känns viktigt, att det vill stötta utveckling av just denna konststart. Vilket inte varit självklart tidigare.

Att hitta verken har varit svårt, då vissa kriterier gjort att nya upphovsmakare elimineras. Hur hittar vi de nya verken? Våra open call har inte givit tillräckligt stort urval. Vi har inte nått ända ut, och olika inställningar från de olika organisationerna har utmanat. Jag tror inte vi kunde nått längre där, med de förutsättningar som var. Då hade vi behövt mer resurser. Det har varit ett undersökande, men vi har inte nått ändå ut. Anledningen till att vi inte kan vara helt nöjda med open call/urvalsprincipen var nog att vi ville för mycket, sökte för många "spår" och hade en skyhög ambition.

Skulle vi göra detta igen, borde vi kanske söka det rumsliga i verken. De som inte tänkt traditionellt teaterrum i sin pitch har åkt ur ansökan.

Ansökningsförfarandet är tre funkade bättre - verket ska inte vara klart. Vi fick då in lite annorlunda förslag. Men skulle vi ha kunnat workshoppa dessa? Kanske snarare en workshop under fem dagar – och se vad som skapas, mer likt ett devisingsarbete.



Foto - David Runqvist

Musikalplattform har haft ett treårigt regionalt utvecklingsstöd från Kulturrådet om 400.000 kr per år, sammanlagt 1.200.000 kr under perioden 2018-2020. Stödet var en förutsättning och grund för projektet.

Projektets ekonomiska modell har byggt på medverkan från stat, region och en egeninsats från alla parter, såväl ekonomiskt som i form av egna resurser. SMOT, Wermland Opera och Scenkonst Öst har bidragit med 100.000 kr var årligen. HSM som är akademi har inte haft den möjligheten, men har istället bidragit med resurser i form av personal, studenter och lokaler.

Under Musikalplattformens första år bidrog Region Jönköpings län med 100.000 kr. För år två och tre har målet varit att få med alla tre regioner. Det lyckas inte fullt ut, Region Östergötland bidrog med 50.000 kr år två respektive år tre och Region Värmland med 50.000 kr år tre.

En förutsättning för Musikalplattformen som också nämnts ovan har varit att alla parter bidragit med egna resurser utöver ekonomiska insatser. Detta i form av lokaler, teknik, administration, kommunikation, personal, egna nätverk och kontakter.

Under Musikalplattformens första år startades ett nordiskt nätverk, där förutom de svenska parterna Fredericia Teater (DK), Musikteaterforum (NO) och Musikteaterhögskolan (NO) ingick. Nätverket finansierades med stöd av Nordisk Kulturkontakt.

Under våren 2020 har ett fortsatt nordiskt samarbete beviljats stöd från både Nordisk Kulturfond och Nordisk Kulturkontakt för att under ett och ett halvt år omsätta Musikalplattformens arbete med open call och workshops i ett nordiskt projekt.

EKONOMI

Budget Musikalplattform höst 2017 - vår 2020

Intäkter

	År 1	År 2	År 3
SMOT	100 000	100 000	100 000
Wermland Opera	100 000	100 000	100 000
Östgöta-teatern	100 000	100 000	100 000
Region Jönköpings län	100 000	100 000	100 000
Högskolan för scen och musik - i form av lokaler och personal	50 000	100 000	100 000
Kulturrådet	400 000	400 000	400 000
Nordisk Kulturkontakt	217 000		
Region Östergötland		50 000	50 000
Region Värmland			50 000
Summa intäkter:	<u>1 067 000</u>	<u>950 000</u>	<u>1 000 000</u>

Kostnader

Projektledare (år 1 både extern och intern, år 2 och 3 endast extern)	150 000	350 000	350 000
Kommunikation och synlighet	65 000	50 000	20 000
Lokaler och administration (den externa delen)	50 000	30 000	20 000
Metodutveckling och aktiviteter - open call, workshops, readings, symposium	540 000	470 000	560 000
Kostnader för det Nordiska nätverket	217 000		
Dokumentation	20 000	20 000	50 000
Resor	25 000	30 000	
Summa kostnader:	<u>1 067 000</u>	<u>950 000</u>	<u>1 000 000</u>



Foto - Lars Kroon

OPEN CALL ANSÖKNINGSPROCESSEN

För att hitta de projekt som skulle kunna workshoppas inom Musikalplattform under projektets tre år utlystes så kallade open calls - det första under hösten 2017. Här efterlyste Musikalplattform nyskriven eller icke tidigare framförd musikal.

Kriterierna i utlysningen var:

- Musikalverket ska vara skrivet på svenska.
- 1/3 av verkets manus ska det finnas ett färdigt utkast på.
- 1/3 av musiken ska vara komponerad.
- En synopsis ska finnas på resterande del.
- Verket får inte ha framförts någonstans tidigare.
- Upphovspersonerna ska vara tillgängliga för att komma och presentera sitt verk på HSM. Upphovspersonerna ska vara tillgängliga under två givna veckor för workshoparbete samt delta på musikalsymposium i Kulturhuset Spira den 2–3 juni 2018.

Ansökan skulle innehålla:

- En fullständig synopsis.
- Manus till tre scener.
- Tre sånger i mp3-format.
- Kontaktuppgifter till upphovspersonerna.

Arbetsgruppen, och i första hand HSM, söker inför utlysningen vägar att nå ut inom branschen, och annonsen sprids bland annat via SKAP, Colombine teaterförlag, STIM, Svenska dramatikerförbundet, inom TYP Kulturkapitals kontaktnät samt via Facebookannonser och andra sociala nätverk.



Foto - Pia Ternström

När deadlinen nås den 1 november 2017 har 36 ansökningar inkommit. Spridningen på de sökande är stor geografiskt sett. Många har mailat och frågat om det blir en ny utlysning året efter, då de är väldigt intresserade, men inte hinner få ihop något på den korta ansökningstiden.

Arbetsgruppen tar del av ansökningarna via en delad mapp på internet för att göra urvalet, och man har formulerat en kriterielista att utgå ifrån i detta arbete. Kriterierna är:

- Dramaturgi - finns där en bra och tydlig berättelse som griper tag?
- Musikalisk kvalitet.
- Genusperspektiv.
- Normkritik - på vilket sätt gestaltas kvinnor och män?
- Aktualitet - är detta ett verk som känns samtida och aktuellt?
- Skulle verket fungera för en publik på de regionala scenerna?
- Skulle verket gå att sätta upp på scenerna? (T.ex. utifrån orkester- och ensemblestorlek.)

Arbetsgruppen läser och lyssnar på ansökningarna, och utser sina favoriter. Några bifogar även kommentarer kring verken. Sex verk väljs ut för att komma till Göteborg och presentera sig mer utförligt. Dessa blev:

Blanche (Peter Wiberg)

Eld (Billy Nilsson, Bengt Larsson Heppling, Klas Backman)

In i dimman (Elsa Berggren, Hugo Therkelson)

Lilly (Patrick Rydman, Martin Schaub, Mats Kjelbye)

Rubato (Monica Tyllgren)

Utan musik vore livet ett misstag (Lars Demian).

28 november 2017 genomförs det första open call på HSM. Dagen löper på bra och de sökande verkar nöjda med upplägget. Vid efterföljande arbetsgruppsdiskussion där arbetsgruppen ska enas om vilket verk som ska tas vidare till workshop uppstår många frågor. Gruppen behöver mer tid och samtal för att nå konsensus kring vad som ska prioriteras i urvalet. Kortfattat kan konflikten beskrivas som "kommersiell gångbarhet" kontra konstnärligt nytänk. Gruppen anser sig behöva skjuta på beslutet för att ge tid till att utreda vad projektets prioritering bör vara. De sökande kontaktas via mail där gruppen ber om att få återkomma senast 12 december.

Därefter följer telefonsamtal, mailkonversationer och ett par fysiska möten. Gruppen hittar en tillfredsställande "mellanväg" där det beslutas att verket *Blanche* av Peter Wiberg går vidare till vårens workshop, men en andra musikal: *In i dimman* av Elsa Berggren och Hugo Therkelson går vidare till en andra, något mindre workshop, under hösten 2018. Detta under förutsättning att Musikalplattform får fortsatt ekonomiskt bidrag från Kulturrådet. Verket *In i dimman* är ett större konstnärligt risktagande men arbetsgruppen ser verkligen potential i dess "nytänk" kring musikalens konstform.

År två inkommer 37 ansökningar, alltså ingen större ökning jämfört med året innan. Även detta år kallas sex projekt till pitchning:

Kära Anna (Oscar Collin, Pia Ternström)

Pojkarna (Adam Gardelin, Safoura Safavi, Staffan Berg)

Gator av guld (Joakim Arenius, Pelle Ankarberg)

What happened last night in Sweden (Mathias Lundqvist, Thomas Sundström)

Tänk om jag gifter mig med prästen (Ture Rangström, Bo Wastesson, Hans Marklund)

Laniakea (Mathias Lissmyr)

Vid detta open call valdes *Pojkarna* för en längre workshop på HSM under våren 2019. *Kära Anna* valdes för en kortare workshop på Östgöteatern under hösten 2019. Det senare projektet fick senare även genomföra en ytterligare reading våren 2020, på Kulturhuset Spira.

Sista året blev upplägget för pitchningen ett annat. Detta efter att delar av arbetsgruppen för Musikalplattform varit i London och haft möten med Nordiska nätverket för nyskriven musikal, som är en nordisk fortsättning på Musikalplattform. Under dagarna i London hade nätverket bland annat ett möte med BEAM, som är ett liknande initiativ som Musikalplattform. BEAM organiserar vartannat år en festival med nyskriven musikal, där ett stort antal nya musikaler visas, vid kortare eller längre presentationer för festivalbesökare. För att samtliga sökande ska få chans att pitcha, har BEAM valt att alla sökande får visa upp tio minuter av sitt verk vid en av projektets ansökningsdagar. För Musikalplattform blev det intressant att se om detta skulle öka antalet sökande, och ge en större bredd i vilka som sökte. Därför organiserades 2019 två ansökningstillfällen, ett i Stockholm och ett i Göteborg, där alla sökande fick tio minuter till sitt förfogande att pitcha sina verk. Totalt sökte då 27 stycken projekt, där upphovspersonerna var 22 män och 16 kvinnor. För projektets sista workshop väljs *Wayward Home* av Clara Strauss och Maizy Broderick Scarpa.



Foto - Karin Mårtensson

174 upphovspersoner har sökt till Musikalplattform med sina verk,
varav 114 män och 60 kvinnor.

Bland de verk som Musikalplattform har workshoppat har det funnits
tio upphovspersoner, varav fem män och fem kvinnor.

År 1 sökte 41 män och 14 kvinnor.

År 2 sökte 24 män och 14 kvinnor.

År 3 sökte 49 män och 32 kvinnor.

ATT WORKSHOPPA

Workshops av nya verk kan se ut på många olika sätt. Kort beskrivet kan man säga att verket oftast läses, instuderas, diskuteras, analyseras och kanske dessutom framförs - i sin helhet som en reading, eller genom att delar av föreställningen framförs, internt eller inför en publik. Upphovsmakare medverkar under workshopen, och kan utifrån egna tankar och feedback arbeta om verket under den pågående workshopen eller efteråt.

Under Musikalplattformens tre år har uppläggen sett olika ut, och här beskrivs ett antal metoder och verktyg för att workshoppa.

Läsning med nya ögon

Manuset läses en till två scener i taget av medverkande skådespelare. Därefter stoppar man och reflekterar över det man just läst och uppfattat. Manuset bör vara helt nytt för medverkande skådespelare och läsningen görs utan att uphovspersonen gett skådespelarensemblen någon bakgrund till verket. Att som uphovsperson få höra sin text läsas högt av skådespelare ger ett bra och annat "perspektiv" på materialet. Upphovspersonen uppmanas att aktivt lyssna till den berättelse som träder fram genom den gemensamma läsningen av materialet och ges chans att höra texten på ett nytt sätt - så att säga "utifrån", från ett tänkt publikperspektiv. Upphovspersonen ges möjlighet att undersöka sitt eget material genom frågor som till exempel: Säger orden det jag vill? Kommer min berättelse fram i de ord och repliker jag valt? Låter det organiskt? Är det så här jag vill att mina karaktärer skall uttrycka sig?



Skifta perspektiv

Denna metod handlar om att titta på berättelsen ur olika perspektiv. Hur kan scener och information tolkas olika ur ett föreställt publikperspektiv, karaktärernas olika perspektiv, eller ur skådespelarensemblen eller den aktuella produktionens (här workshopkollektivets) läsart och perspektiv.

Musikalisk instudering och arbete med sånger

En del av en musikalworkshop måste läggas på musikalisk instudering. En van instuderare är att rekommendera. Man bör tänka på att skådespelarna kan ha olika erfarenheter av notläsning. Därför bör det även erbjudas att lära in materialet på gehör.

Här kan man låta två skådespelare lära in samma sånger. Då får upphovspersonen höra hur olika typer av "röster" tolkar samma sång.

Frågor man kan ställa sig när man arbetar med en sång är till exempel:

- Vad fyller sången för syfte i berättandet?
- Hur för sången handlingen framåt?
- Om sången inte för handlingen framåt, vad har den då istället för funktion?
- Bör sången föra handlingen framåt?
- Bör någon del av sången strykas?
- Sjungs sången av rätt karaktär?
- Bör övrig ensemble köra i sången?
- Finns det utrymme för danssekvenser?
- Vilket tonläge är man ute efter? Bör sången transponeras till annan tonart?
- Hur ser orkestreringen ut?



Foto - Pia Ternström

Bilder från workshoppen av *Kära Anna*, på Östgötateatern hösten 2019.

ATT WORKSHOPPA

Läsning/undersökande med mer vana ögon

När man läser scener/sjunger sånger för en andra eller tredje gång under workshopen öppnar sig möjlighet att börja ställa lite andra typer av frågor. Vid det här laget är man kanske uppe på golvet och jobbar praktiskt med eventuella scenerier. Här kan man alltså uppmana skådespelarna att ställa frågor kring karaktärernas repliker och fånga upp dessa för analys och utveckling

Frågor man kan ställa här är till exempel:

- Vad upplevs oklart/otydligt för skådespelarna när dom arbetar med scenen?
- Vad upplevs oklart/otydligt för regissören/ensemblen när man från publikperspektiv försöker följa händelseförloppet i scenen?
- Hur skulle dessa oklarheter kunna förtydligas i scenen? (Här är dock viktigt att man under workshopen kan komma med och pröva förslag men lämnar till upphovspersonen att ta slutgiltiga beslut/val för texten.)
- Kan man skönja en genomgående vilja/intention i förhållande till karaktärens handlingar i scenen?
- Hur kan man på olika sätt sammanfatta handlingen i olika delar av berättelsen/verket?
- Hur byggs genom verket på olika sätt förväntningar kring vad som kan komma att hända?

Här är inte poängen att söka hitta entydiga eller absoluta svar utan att notera funderingar, reflektioner och frågor. Upphovspersonen kan sen ta med sig dessa vid sitt fortsatta arbete med verket.



Tidslinjen

Ett användbart verktyg kan vara att titta över berättelsens tidslinje. Det vill säga skriva in viktiga händelser och scener i berättelsen på en tidslinje. Använd gärna stora papper som kan tejpas ihop och läggas på golvet eller sättas upp på en vägg. Markera vad som eventuellt är talad dialog och vad som är musik/sånger. Använd gärna färgade pennor för detta.

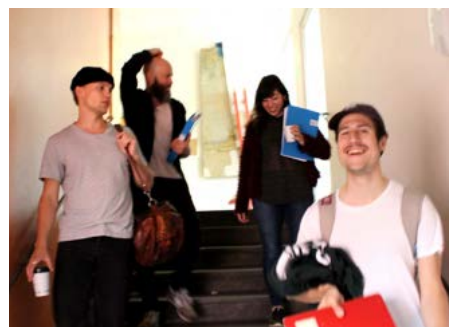


Foto - Staffan Berg

Dramaturgin

För att få en tydligare bild av dramaturgin kan man gärna anlita en dramaturg med expertis inom "läran om berättande"/"hur man berättar en historia". Här är det viktigt att poängtera att dramaturgens uppdrag är gentemot upphovspersonen. Det finns vissa olika modeller att använda sig av inom dramaturgi. Modellen som använts i projektet är användbar när det finns ett utkast på ett manus samt en berättelse som handlar om interpersonell konflikt.

Bilder från workshoppen av *Pojkarna*, på HSM våren 2019.

BLANCHE

AV PETER WIBERG

Workshop 14/5 – 1/6 2018 på Högskolan för scen och musik.
Redovisning 2/6 2018 på Kulturhuset Spira.



Foto - Peter Wiberg

Blanche är berättelsen om den nordiska drottningen Blanche de Namur och några dramatiska veckor på försommaren 1363. I det moraliska kaos som råder efter pestens härjningar finner Blanche äntligen sin egen väg och försoning. I ett menage á trois lever hon ut sin kärlek och låter sinnena styra utan att ana de ödesdigra konsekvenserna.

En lika passionerad som dödsdömd kärleksaffär går mot sin undergång. En berättelse om gränslös kärlek – och om kärlekens gränser.

Regissör

Victoria Brattström

Dramaturg

Jerker Beckman

Repetitör

Daniel Lindén

Medverkande

Vera Velkovic, Petter Andersson, Nils Reinholtz, Oskar Roslund, Josefin Sién, Thomas Brasel, Johanna Kaljukulju, Therese Erch, Frida Hansen

Peter Wiberg är klassiskt skolad kompositör med verk inom film, dokumentär, musik, radio och TV och i genrer som sträcker sig från tidig vikingamusik till neoklassisk, world, pop, country och musikal. Peters första erfarenhet inom musikalvärlden var som pianist i den första svenska uppsättningen av *Jesus Christ Superstar* och han vikarierade även i samma musikal på Olympia i Paris. Peter är en av Sveriges mest erfarna musikproducenter och arbetade under många år i legendariska Tal&Ton-studion.



Foto - Lars Thelander

På senare tid har Peter bland annat skrivit musiken till SVT-dokumentären om Jan Eliasson och producerat soundtracket till flera fasadshower för Wermland Opera. Ett av hans verk var under många år det mest spelade i landet: SF-vinjetten, producerad för Svensk Filmindustri 1984.

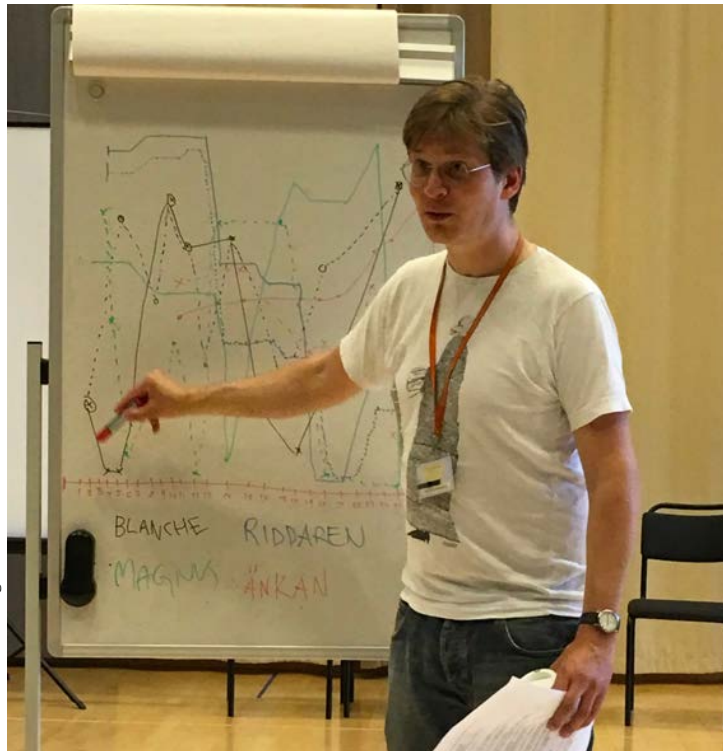


Foto - Peter Wiberg

Dramaturg Jerker Beckman går igenom de olika karaktärernas dramaturgiska bågar, under workshoppen av *Blanche* på HSM våren 2018.

BLANCHE

Först och främst måste jag bara säga att jag blev väldigt glatt överraskad när min musikal blev utvald. Trots att jag skrivit musiken till en musikal tidigare är jag ett blåbär i sammanhanget – stor erfarenhet av komponerande, musikproduktion och soundtracks till filmer och dokumentärer, men aldrig teater/musikal.

Det som var viktigast och mest positivt för mig var att få höra hur mina idéer funkade på riktigt. Hur replikerna upplevdes, inte som text på papper utan komma ur munnen på verkliga personer.

Min musik fanns redan inspelad med relativt stor instrumentering. Nu fick jag höra hur den fungerade live med bara en röst och ett piano. Det var lite nervöst, det är väl det verkliga testet på hur bra en låt är skriven. Sedan var det ju en helt ny erfarenhet för mig att jobba i ett teatersammanhang. Verkligen en inspirerande och stark upplevelse.

Det skulle nog behövas satsningar på en helt annan nivå i Sverige för att kunna tävla med Disney och Mackintosh – för det är ju det vi gör. Att skriva en ny musikal från grunden är som att driva ett medelstort företag i ett par år. Inte minst därför anser jag att Musikalplattform är ett viktigt projekt som jag hoppas kommer att fortsätta och utvecklas.

Alla medverkandes energi, professionalism och entusiasm kommer jag alltid att bära med mig. Fantastiska sångare (och då är jag van att jobba med väldigt bra sångare). Att så många duktiga personer engagerade sig i mitt verk var en härlig upplevelse. Stort tack till alla!

Mindre bra var det som hände efter workshopen och presentationen. Det vill säga – ingenting. Inte ett ord. Den tystnaden var tärande kan jag säga.

Under workshopens gång var det viktigt att jag samlade intryck och inte la mig i för mycket, eller alls i stort sett. Då trodde jag att det skulle bli någon form av debrief, vilket jag är van vid från många års arbete i olika projektgrupper. Men det blev inget av med den saken. Det kändes tufft. Och ovant.

Några idéer: samla de upphovspersoner, regissörer, dramaturger, projektledare och teaterrepresentanter som medverkat i Musikalplattform till diskussion/seminarium för att gå igenom erfarenheter och idéer.

Egentligen skulle det behövas mer tid från det att en musikal blir utvald fram tills det är dags för workshop. Det kan nog behövas ett år (minst) innan det är dags. Då skulle upphovspersonerna kunna jobba tillsammans med till exempel dramaturg och regissör med avstämningar kanske varannan månad för att mejsla fram godbitarna och rensa bort det som inte fungerar.

Än en gång: Stort tack till alla som medverkade och bidrog! Stort tack Musikalplattform för er satsning! Det var roligt att vara med en bit på vägen...

Peter Wiberg
Kompositör, librettist

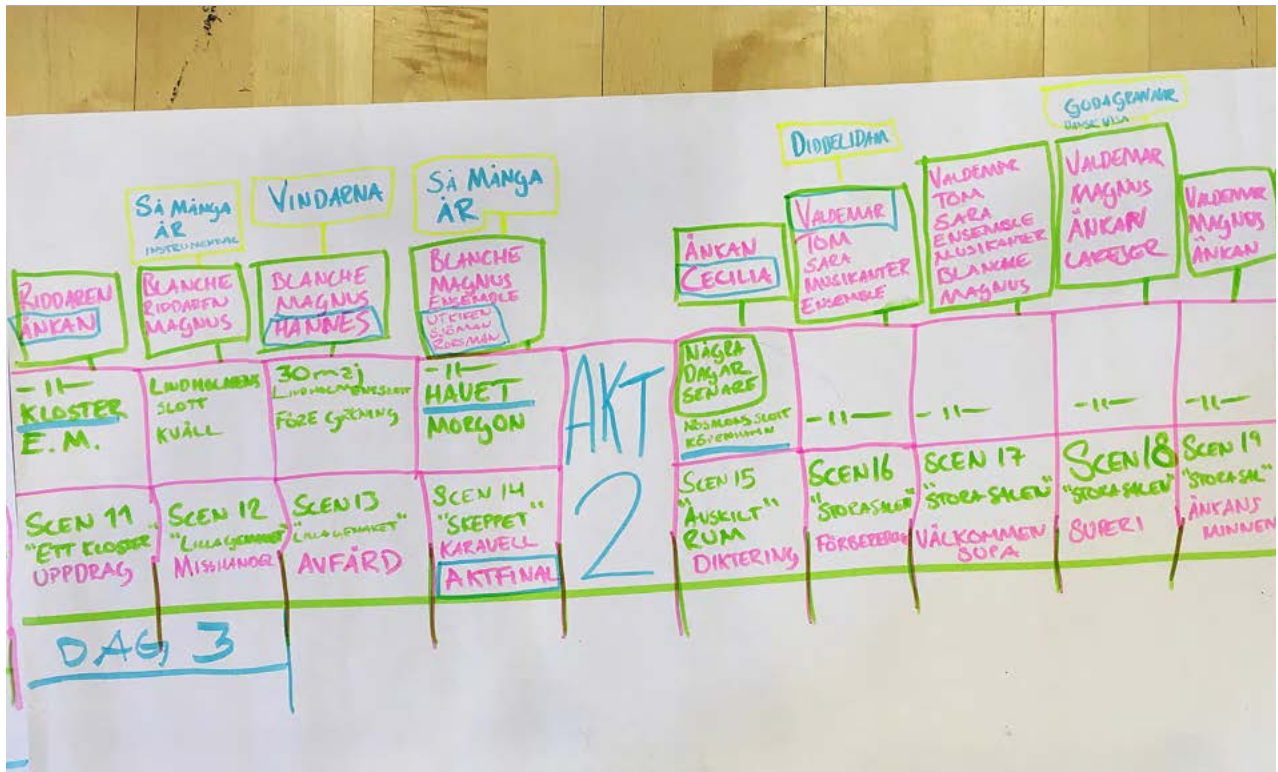


Foto - Peter Wiberg



Foto - Nina Norblad

IN I DIMMAN

AV ELSA BERGGREN & HUGO THERKELSON

Workshop och reading 17-21/11 2018
på Högskolan för scen och musik.



Foto - Hugo Therkelson

In i dimman är ett varmt, magiskt och brutalt utforskande av demens. Genom snåriga drömvärldar och blommande längtan följer vi den allt mer dementa Lilian, det kaosartade demensboende hon flyttar in i och hennes blundande familj.

Elektronisk musik skapar tillsammans med en stråkensemble ett ljudlandskap av idag, där fantasier förkroppsligas och dimmorna får liv. Går det att villa sig bort i förvirringen och ändå hitta varandra?

Regissör

Staffan Aspegren

Musical supervisor

Nils-Petter Ankarblom

Medverkande

Anna Söderling, Guje Palm, Puck Ahlsell, Nina Norblad, Thomas Brasel, Johanna Kalliokulju, Frida Hansen, Nils Reinholtz, Sven Törnell

Elsa Berggren är en frilansande librettist och dramatiker som älskar att beröra. Utbildad vid Stockholms dramatiska högskola (idag Stockholms konstnärliga högskola) med examen 2017. Elsa har skrivit dramatik och musikdramatik för bl.a. Teater Halland, Operahögskolan och Folkteatern Gävleborg och deltagit i internationella dramatikprojekt som Nordic drama platform och Interplay Europe. Elsa är närmast aktuell med pjäserna *Tårtbagaren* som sätts upp på Teater Västernorrland och *Hästborttagningen* på Estrad norr.

2017 skrev hon musikalen *Du Gnisslar* för ung scen/öst i samarbete med kompositören Hugo Therkelson, vilket blev ett startskott för det samarbete som har lett fram till *In i dimman*.

Elsa är en av grundarna till den feministiska frigruppen Teaterhjälsen, som satt upp ett flertal av hennes verk 2012-2017. Hon arbetar även som dramaturg på Riksteatern samt leder kurser och håller workshops i dramatiskt skrivande.



Foto - Tove Liljeholm



Foto - Matilda Rahm

Hugo Therkelson är kompositör och ljuddesigner med en lång karriär som dansare bakom sig och började sitt musikskapande inom dansvärlden. Han bildade även popbandet *evolver* som 2004 släppte albumet *Sparkling city sounds*. Idag driver han det elektroniska popprojektet *Ramverk*.

Utöver otaliga dansverk för koreografer som Ina Christel Johannessen (Stadsteatern 2016), Pontus Lidberg (Dansfilmen *The Rain* 2007 m.m.) och Joakim Stephenson (*Mötet Bergmanveckan* 2017) har Hugo skapat musik för TV (två säsonger av dokusåpan *Riket* för SVT 2005-06), film och teater. 2017 komponerade han barnmusikalen *Du Gnisslar* för ung scen/öst i samarbete med Elsa Berggren. 2018 skapade han ljuddesign till uppsättningen av *Dunderklumpen* vid Döda Fallet i Jämtland, samt ljuddesign till Dockettern Tittuts föreställning "Vill ha hund".

Hugo gick ut kandidatutbildningen Ljuddesign för scenkonst vid Stockholms dramatiska högskola 2017.

IN I DIMMAN



Foto - Nina Norblad

Dvi såg "open call"-appellen om Musikalplattformen hade vi just tagit examen på Stockholms dramatiska högskola som ljuddesigner respektive dramatiker. Vi hade en tidigare musical i ryggen som just spelats på ung scen/öst med stor framgång. Vi kände oss redo att skriva en ny musical för vuxna och tyckte detta lät som ett utmärkt sätt att komma igång. Vi startade från noll och jobbade väldigt intensivt i ca två och en halv månad för att hinna lämna in vårt bidrag. Vi hade båda bilden av att om man blir utvald så är man en bra bit på vägen för att få musikalen spelad på någon av de inblandade scenerna.

Vi var väldigt nöjda med vad vi åstadkommit och vårt verk blev utvalt som nummer två. Det innebar kontinuerlig feedback från en musical supervisor under ett antal månader och en veckas workshop som avslutades med en offentlig reading. Workshopen var en fröjd! Det var underbart få jobba med skådespelare, sångare, regissör och musikalisk instuderare. Vi fick ett kvitto på vad vi höll på med och massa bra tips för hur vi kunde gå vidare... rent konstnärligt.

Men där stannade det liksom av. Readingen blev mindre än vi hade förväntat oss, det kom rätt lite folk och det var svårt att slå ifrån sig en känsla av antiklimax. Det vi från början hoppats på, att någon av teatrarna skulle visa intresse och kanske engagera oss att skriva färdigt verket, kändes väldigt långt borta. Där ser vi att plattformen saknar en viktig pusselbit, den att hjälpa nyetablerade upphovspersoner att ta sig in på de större scenerna med nyskrivet material. Vi hade behövt att mer fokus lagts just där, på det sista och för oss allra klurigaste steget.

Hugo Therkelson
Kompositör

Elsa Berggren
Librettist



Foto - Hugo Therkelson

POJKARNA

AV ADAM GARDELIN, SAFOURA SAFAVI & STAFFAN BERG

Workshop 6-10/5 och 20-23/5 2019 på Högskolan för scen och musik.
Reading på 24/5 2019 på GöteborgsOperan.



Foto - Staffan Berg

Pojkarna är baserad på boken med samma namn av Jessica Schiefauer, som 2011 gav författaren Augustpriset i kategorin barn- och ungdomsbok.

Berättelsen handlar om Kim, som tillsammans med tjejkompisarna Bella och Momo kämpar mot en hård vardag i skolan, där det är killarna som sätter reglerna och styr med både hot och våld. En dag upptäcker vännerna möjligheten att själva bli pojkar, om så bara för några timmar i taget. Vilka val gör dom då, hur förändras deras liv?

Konstnärlig arbetsledare
Mattias Palm

Musical supervisor
Nils-Petter Ankarblom

Pedagog
Kristina Hagström Ståhl

Repetitör
Daniel Lindén

Medverkande
Olof Åhman, David Lindell, Marie Gårseth Gathe, Alma Bengtsson, Walfrid Lindsgård, Ester Hedlund, Natasja Jean-Charles, Karoline Dons, Frida Linnell, Thomas Brasel, Oskar Roslund, Nils Love Reinholtz

Safoura Safavi har en lång meritlista, och har tidigare bl.a. skrivit *MENS - The Musical*, som spelades på Unga Dramaten. Safoura är en multibegåvning som rör sig mellan olika genrer och stilar. Mycket tack vare sin bakgrund - hon är född i Iran, uppväxt i Göteborg, och har studerat i Spanien - har Safoura förmågan att skriva musik som sömlöst väver samman musikstilar och kulturella uttryck i en underbar mix. 2015 tog Safoura examen från Stockholms dramatiska högskola, med en kandidatexamen i ljudesign. Safoura driver även gruppen ABJEEZ, som rönt stora framgångar runtom i världen.



Foto - Johan Moberg



Foto - Katriina Mäkinen

Adam Gardelin har sedan 2004 skrivit, översatt, producerat och regisserat ett stort antal musikaler, pjäser och shower. Bl.a. har Adam regisserat *Jesus Christ Superstar* i Eric Ericssonhallen, i en genderbenderversion där alla ledande roller spelades av kvinnor. Mellan 2012 och 2017 var han konstnärlig ledare för scenkonstfestivalen Pride@Boulevardteatern. Bland Adams verk som dramatiker återfinns hbtq-barnpjäsen *Prinsen & Pojken* och ungdomspjäsen *TörnRåza*, som spelats flitigt av skolor och teatergrupper i hela Sverige. Adam är en musikalkännare av rang, och har utöver sin skådespelarutbildning på Kulturama i Stockholm studerat dramaturgi och regi vid Jakobsbergs och Bergslagens folkhögskola.

Staffan Berg arbetade som musikalartist fram till 2012, då han började studera till producent på Stockholms dramatiska högskola. Därefter har Staffan arbetat som producent på bl.a Stockholms stadsteater och Östgötateatern. Som produktionsledare på Oscarsteatern 2017-2019 arbetade Staffan med skapandet av succéföreställningen *Så som i Himmelen*. Staffan brinner för att vi i Sverige ska få fram mer nyskriven musikal. Staffan startade 2004 Teater Quilt, som satt upp allt från i vårt land tidigare ospelade amerikanska musikaler till klassikerna *Macbeth* och *Misantropen* i bejublade musikfylldaversioner, där könsrollerna vänts upp och ner.

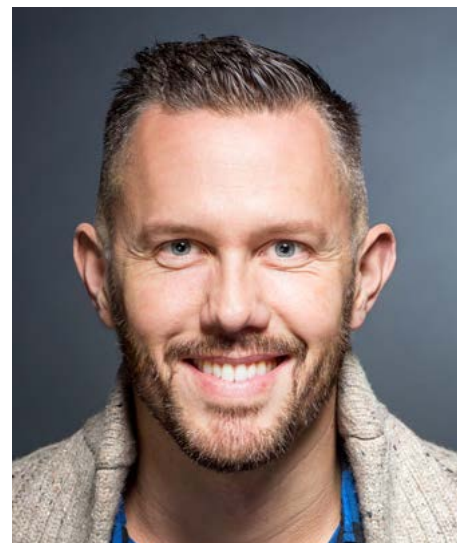


Foto - Erik Lundback

POJKARNA

Jag har genom Musikalplattform lärt mig mera om hur en musikal skrivs och byggs upp. Jag har lärt mig om musikalens dramaturgi och processer. En viktig erfarenhet har varit att se verket som komponerats och skrivits få kropp och liv genom alla inblandade artister och musical supervisor.

Det är nog en viktig erfarenhet för de medverkande teamen att få arbeta med ett färskt verk som de har möjlighet att påverka med sitt unika individuella konstnärskap, och jag tror att denna plattform bidrar till att sprida kunskap om konsten att skriva och arbeta med musikal i Sverige.

Mycket har varit bra i projektet. Personligen så har samarbetet med alla inblandade hjälpt mig att växa och utvecklas som låtskrivare/kompositör. Det intensiva gemensamma arbetet som gjorts med alla inblandade teams, har hjälpt oss i det kreativa teamet med att arbeta fram ett rikare grundmaterial.

Jag är tacksam för denna erfarenhet och önskar att fler konstnärer får möjlighet till denna sorts gränsöverskridande samarbete.

Safoura Safavi
Kompositör

För mig personligen har den viktigaste erfarenheten i detta projekt varit att få laborera med vårt verk tillsammans med ett professionellt team och en kompetent ensemble. Musikalerna blir sällan till när man sitter ensam på sin kammare. Konstformen är helt beroende av ett kollektivt undersökande och skapande. Det var otroligt givande att få så mycket input från olika håll, för att kunna fortsätta utveckla verket. Även om vi inte nådde fram till den slutgiltiga versionen till vår reading, så var dessa erfarenheter ovärderliga i mitt fortsatta skrivande.

Att få arbeta i workshopformat tror jag är oerhört givande för musikalskapare, både på och bakom scenen. Som musikalartist i synnerhet är man van vid att spela verk som är väldigt fasta i sin form. Det lämnas inte alltid så mycket utrymme till att själv vara skapande konstnär. Men när man jobbar med ett helt nyskrivet verk finns det inga givna mallar att förhålla sig till och man kan sätta en helt egen prägel på sin karaktär.

I vår musikal *Pojkarna* tror jag också att det var en viktig erfarenhet för både team och ensemble att få jobba med just den tematiken som historien berör. Ungdomskultur, maktobalans mellan könen och transidentitet. Vi valde att lägga mycket tid på att djupdyka i dessa ämnen och det tror jag gav mycket till samtliga medverkande.

Jag tror att Musikalplattform har bidragit till att teatrarna fått upp ögonen för att musikalskapande måste få ta tid och att det kan vara värt att lägga resurser på det. Nu hoppas jag att alla lärdomar och erfarenheter från projektet förvaltas på ett bra sätt, genom att göra tydliga arbetsmallar som teatrar kan ta del av.

Det har varit helt ovärderligt att få ta del av Musikalplattformens resurser i form av avsatt tid, lokaler, ett professionellt kreativt team och en ensemble av nyfikna, analytiska och kompetenta musikalartister. Det var oerhört bra att vi fick så gott om tid med en första workshopvecka, en fri skivvecka, och sen en avslutande workshopvecka. Hela projektet var något jag personligen drömt om att få göra väldigt länge. Sen kan jag helt egoistiskt önska att vi skulle ha fått ännu mer tid. Kanske få ytterligare tid för att workshoppa en scenisk version. Men jag förstår naturligtvis att det inte fanns resurser för det inom detta projekt. Jag är oerhört nöjd med hela projektet och jag hoppas att det har bidragit till mycket inom framtida musikalskapande i Sverige.

Adam Gardelin
Librettist



Upphovsteamet tillsammans med författare Jessica Schiefauer efter readingen av *Pojkarna* på GöteborgsOperan.

Musikalplattform har kunnat erbjuda upphovsmakare i Sverige en helt unik chans under de tre år som projektet pågått. Att få arbeta med sina verk utan pressen av en stundande premiär är en fantastisk möjlighet i en skapandeprocess. Dock ska nämnas att deadlines samtidigt är otroligt viktigt för många, och där var open call-utlysningarna en betydande faktor i att komma vidare med verket, både för oss och för andra sökande som jag pratat med. Skriver man på en musikal utan att den ska presenteras för någon inom kort kan arbetet lätt dra ut på tiden, och när det finns en deadline för inlämning så konkretiseras arbetet.

Idén att göra musikal av *Pojkarna* föddes hos mig våren 2016, och när jag hörde om Musikalplattform såg jag en tydlig milstolpe för verket. Det är relativt ovanligt i Teatersverige att producenter är med i skapandet av nya verk, men jag hoppas och tror att detta kommer att förändras då många scenkonstproducenter nu ser det konstnärliga arbetet som en del i sin funktion - vilket varit en självklarhet för producenter i filmvärlden länge. I vårt team har jag förutom att skapa grundidén och engagera teamet fungerat som facilitator och som både musikaliskt och dramaturgiskt bollplank. En givande aspekt i arbetet under vår workshop var diskussionerna med team och medverkande, som gav nya tankar och även bekräftade att vår musikal håller måttet.

Vid vår reading på GöteborgsOperans lilla scen delade vi ut en enkät till ungdomar i åldern 15-17 år, där en stor majoritet av ungdomarna uppfattade musikalen som spännande, tänkvärd, trovärdig och aktuell. Gällande musiken uppfattade en stor majoritet att den var nutida och svängig. Och hela 83,3 % av ungdomarna skulle rekommendera musikalen till en vän.

Nu är vår musikal förlagd via Colombine teaterförlag och ATR, och vi hoppas att vår musikal kommer att spelas av skolor och ungdomsgrupper i hela landet, vilket var grundidén för musikalen.

Staffan Berg
Producent

KÄRA ANNA

AV PIA TERNSTRÖM & OSCAR COLLIN

Workshop och reading 17-22/10 2019 på Östgötateatern.
Workshop och reading 27-31/5 2020 på Kulturhuset Spira.



Foto - Staffan Berg

Kära Anna handlar om Anna, som är 45 år och som för första gången tagit tag i sitt liv, ordentligt. Hon har bestämt sig för att bo själv och har skilt sig från Micke och hon ska snart bli mormor! Trots att allt äntligen flyter på har Anna under en tid känt att något inte står rätt till - efter en lång utredning får hon diagnosen Alzheimers sjukdom. Av rädsla för att bli behandlad annorlunda väljer hon att inte berätta om sjukdomen för någon... Vad gör det med Anna och hennes anhöriga och hur hanterar hon livet som snart kanske kommer ta slut? Hinner man leva ett helt liv innan man ska dö?

Regissör

AnnaKarin Hirdwall

Musical supervisor

Nils-Petter Ankarblom

Medverkande

Karin Oscarsson, Christer Nerfont,
Nina Norblad, Jesper Barkselius,
Caroline Harrysson (okt 2019), Anna
Hansson (okt 2019), Maria Tranefeldt
(maj 2020), Frida Linell (maj 2020)



Foto - Mia Kaasalainen

Oscar Collin är frilansande kompositör, sångare, sångpedagog och musikalartist. Han har på musikalscenen bland annat medverkat i *Les Misérables* på Åbo Svenska Teater och Aarhus Teater och varit återkommande gästsolist i succéföreställningen *Från Broadway Till Duvemåla*.

Sedan 2011 har Oscar skrivit film- och tv-musik till produktioner runt om i Europa samt till ett flertal dansföreställningar. Oscar är också utbildad sångpedagog vid Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI) och arbetar som lärare/musikalisk ledare på Balettakademien i Stockholm.



Foto - Pia Ternström

Pia Ternström är skådespelare och musikalartist utbildad vid Högskolan för scen och musik i Göteborg. Efter examen debuterade Pia som Sheila i *HAIR* på GöteborgsOperan, och har sedan dess medverkat i ett flertal produktioner som till exempel *Broarna i Madison County* (Maximteatern, Slaghuset), *Machinal* (Göteborgs Stadsteater), *Måndag hela veckan* och *I love you, you're perfect, now change* (Wermland Opera).

Pia har sedan 2017 skrivit manus för scen och film, och även gjort kostym till diverse kortfilmer.



Foto - Hedda Axelsson

KÄRA ANNA

För mig har detta projekt varit en stark och omtumlande upplevelse, där min kunskap och driv har tagits till vara, och där jag fått möjligheten att utvecklas. *Kära Anna* är ju en väldigt personlig historia för mig, sedan 10 år tillbaka, så att när Musikalplattform visade intresse för den, kunde jag inte riktigt ta in det - och tack vare Musikalplattform och arbetet kring *Kära Anna* fick jag självförtroendet att på riktigt se mig själv som manusförfattare. Nu såhär i efterhand, efter två readings med fantastiska medverkande börjar jag förstå viktigheten i historien, och viktigheten i att uppmuntra fler att skriva. Musikal som form är ju så populär, och det känns verkligen som att folk vill se de nyskrivna historierna, av svenska upphovspersoner - så Musikalplattform har ju fått stor del av musikalsverige att rikta en strålkastare mot det faktum att det faktiskt sitter många där ute som skriver musikal och kanske kan teatrarna också ta till vara det. Det hoppas jag i allafall!

Jag tror att oavsett vilken process de olika verken har haft genom detta projekt, så tror jag att tydlighet varit en nyckel. I vårt fall gjorde vi det väldigt tydligt från början vad vi ville göra, och det var både regissör och musical supervisor, samt skådespelare med på från början. Det gjorde ju att vi gick åt samma håll med vad vi vill få ut av den tid vi fick. Samt att ha högt i tak gällande kommentarer och diskussioner. Det är en viktig erfarenhet som jag tar med mig in i nya projekt. Många kockar kan faktiskt vara bra, men man behöver också reda ut vilken linje dessa "kockar" ska gå för annars blir det enbart åsiktsbaserat utan att ha målet framför sig. Materialet och verket är huvudrollen, och så har vi tänkt, vilket visat sig vara det bästa.

För att Sverige ska kunna producera mer nyskrivna verk så tror jag att teatrarna behöver våga satsa. Visserligen kanske verken inte hållit måtten under åren, men det känns som att om en teater skulle sätta upp något av verken som arbetat inom ramen för Musikalplattform så tror jag att man skulle få upp ögonen mer. Jag tänker att det givetvis är svårt att satsa på något helt nytt, men samtidigt är ju projektet en chans för just det. Om inte nu, hur ska man som privatperson/upphovsperson annars ha en rimlig chans att få presentera ett material som blir en produktion.

Det är mycket som varit bra i projektet! Samarbetet mellan de olika institutionerna, skådespelarna, resurserna. Möjligheterna som givits, och all hjälp med "runt-omkring-saker" som man som upphovsperson annars måste dra i själv - speciellt på ÖT (men också även på Spira) kunde vi verkligen fokusera på att arbeta med materialet! Tack vare det, så kunde vi ta ett steg till!

Nu vill man ju se att teatrarna tar sitt "ansvar" att våga satsa. Nu när det varit tre stora teaterinstitutioner inblandade så skulle man ju önska att det blev ett resultat och inte "bara" en reading, som sedan kanske bara blev det. Det är ju en drömvärld såklart, men jag hade velat se att institutionerna nu visade att Musikalplattform gjort något nyttigt för branschen och faktiskt satsade på något verk - men tids nog kanske det sker, vem vet.



Oscar Collin
Kompositör, librettist



Den största erfarenheten i detta projekt är hur viktigt det är att testa sitt material. Prova repliker, tajming, musik. Det är så värdefullt att få direkt feedback från skådespelarna, att få kropp, röst och själ i karaktärerna. Sen att jag blivit berörd av hur mycket hjärta skådespelare, musical supervisor och regissör lagt ner i detta projekt är en underbar erfarenhet som jag kommer att ha med mig länge.

Jag tror att det har hjälpt oss att vara tydliga med vad vi ville ha ut av projektet, så att alla är på samma bana från början. Det har varit intressant att se hur skådespelarna ibland vid en första anblick på manuset ifrågasätter vissa repliker, för att sedan enas om att det nog skulle vara som det var skrivet från början ändå. Så ibland är det bra att ha is i magen, även om man studsar i stolen och vill förklara vad vi menar.

Jag tror att en viktig erfarenhet är att ha en bra balans mellan lyhördhet och kreativ input - vad behöver manusförfattarna? På Östgötateatern hade vi ett tillfälle där vi satt och diskuterade hur Micke skulle lämna asken med förlovningsringarna på restaurangbordet i säkert en halvtimme - ska han drämma asken i bordet? Ska han stillsamt lägga den där? ...för att sedan komma fram till att ja, det är ju regissörens uppgift att lösa det när man väl ska göra *Kära Anna* på en scen - så det spelar ju ingen roll vad vi kommer fram till nu. Det är ju, just nu, bara en scenanvisning på en reading. Så, det är ju viktigt att komma ihåg - vad är viktigt att veta/fokusera på, och när. Samtidigt var det väldigt kul när vi kom på att vi inte behövde lösa det där och då!

Oscar och jag ville ha en diskussion med högt i tak - ta emot tankar och idéer, funderingar, stora som små - så en erfarenhet för hela det kreativa teamet är förhoppningsvis att de har blivit lyssnade på. Vi har verkligen behövt dem, deras åsikter och reflektioner för att utveckla materialet. Kommunikation är nyckeln.

Det finns ju nästan inget aktivt workshopande av musikal i Sverige på det sättet som blivit genomfört av och med Musikalplattform. För att nya musikaler ska spelas i mer än en säsong är det nödvändigt att prova sig fram i etapper, så att (vi som) upphovspersoner har möjlighet att få verket att nå sin fulla potential och kvalitet.

Tack vare våra värdar, Östgötateatern och Spira, har lyxen för oss i det här projektet varit att inte behöva lägga tid på att möjliggöra en workshop - vi har kunnat lägga vårt fulla fokus på kvalitén. Det kreativa team som vi samarbetat med; musical supervisor, regissör och skådespelare - har varit helt fenomenalt. Vi har blivit bemötta med en sån öppenhet, dedikation och ambition från dem att det inte är klokt. Från att sjunga en stämma rätt till att diskutera vad den där pausen betyder mellan den och den repliken. Alla inblandade har delat viljan att skapa, och när de medverkande har möjlighet att påverka slutresultatet infinner det sig en angelägenhet i rummet. Ett gemensamt skapande, i allra högsta grad.

Musikalplattform, i och med det; samarbetet med Wermland Opera, Spira, HSM och Östgötateatern - har varit en obetalbar erfarenhet för mig och Oscar, och *Kära Anna* hade inte varit vad det är idag utan denna plattform. Det hade varit fantastiskt att se någon av de workshopade musikaler från Musikalplattform-projektet sättas upp. Då gäller det att en teater ska våga satsa på nyskriven musikal. Förhoppningsvis ser vi vår *Kära Anna* på en scen snart, vi är sjukt laddade att fortsätta. Tack!

Pia Ternström
Kompositör, librettist

WAYWARD HOME

AV CLARA STRAUCH & MAIZY BRODERICK SCARPA

Workshop 11-15/5 och 25-29/5 2020 Kulturhuset Spira.
Redovisning 30/5 2020 på Kulturhuset Spira.



Foto - Clara Strauch

Wayward Home är en folkmusikal som ställer frågan “Hur kan vi fortsätta kämpa när världen vänds upp och ned?”. Med inspiration från Noaks Ark möter vi en berättelse om en familj som tvingas börja om på nytt. Ett levande ljudrum skapas genom djupdykande musik, akustiska ljudeffekter, och poetiskt manus. Idén föddes ur ett intresse för pånyttfödelse och sorgprocess, samt en vilja att utforska det feministiska perspektivet av välkända berättelser - i bibeln har Noaks fru inte ens ett namn. Wayward Home är inte konkret baserad på Noaks Ark, i stället skapas en plats och en tidlös berättelse med magisk realism, som trots sorgen fylls med värme och hopp.

Regissör och arbetsledare

Mattias Palm

Musical supervisor

Nils-Petter Ankarblom

Repetitör

Daniel Lindén

Medverkande

Karin Mårtenson, Kalle Malmberg, Monica Einarson, Hanna Schön, Isa Hammarsten

Foto - Sophie Sätter



Clara Strauch är singer-songwriter och skådespelare, uppvuxen både på Gotland och i New York. Clara har skrivit musiken, sångtexter och berättelsen i *Wayward Home*. Hennes debutalbum *Persephone* (2018) jämfördes i media med Tori Amos, First Aid Kit och Regina Spektor. Clara har bl.a. både tonsatt och skådespelat på Romateatern och Västmanlands Teater, spelat sin solomusik på scener såsom Pustervik, Nefertiti, och Göteborgs Konserthus och blev 2017 nominerad för Outstanding Original Music i New York Innovative Theatre Awards. Hon har mottagit STIM-stipendium, Kulturrådets Fonogramstöd, och Konstnärsnämndens Arbetsstipendium i musik. Hennes andra album kommer 2020. Clara har en BFA (kandidatexamen) i drama från NYU Tisch.

Maizy Broderick Scarpa är dramatiker, regissör och skådespelare från nordöstra USA. Utöver *Wayward Home*, där hon skrivit manus, sångtexter och berättelsen, har Maizy skrivit pjäserna *Adults*, *A Play Where Nothing Happens*, *Strange New Planet*, *Pandora Shakes Things Up* och *Cirque Du Dismay*. Vid två tillfällen har hon varit finalist i Radius New Play Festival och hennes pjäser har satts upp på Berkshire Playwrights Lab, Shakespeare & Company, WAM Theatre, Hubbard Hall, Method and Madness Theatre Company och NYU Tisch's Experimental Theatre Wing.

Maizy har nyligen regisserat *Much Ado About Nothing* på Pittsfield Shakespeare in the Park och *The Aliens* med Emergent Ensemble. Som skådespelare är hon aktiv i barnteaterkompaniet Nutshell Playhouse och hennes röst hörs ofta på WBUR's Circle Round podcast. Maizy har en BFA (kandidat) i drama från NYU Tisch.



Foto - John Sutton

WAYWARD HOME

Musikalplattform är ett så otroligt bra initiativ som fört in mycket ljus i mitt och verkets liv. Det var en ynnest att få vara på Spira och jobba med min musikal med så bra, engagerade människor. Har nog inte ord för just hur kul det kändes!

Det fanns mycket som var positivt för mig under workshoppen: att höra verket utifrån, och hur karaktärerna kom till liv, att få veta vad som var tydligt/otydligt för andra i verket, och att sedan själv integrera feedback, att knyta nya, trevliga kontakter i branschen. Att höra fioler i musiken var fint och inspirerande.

Samma sak gällande musikalsymposiet - det var fint att ta del av andras verk, att få vara med i panelsamtal sista dagen, och att ha möjlighet att nätverka.

För medverkande team tror jag det är positivt att få vara i "workshop-läge" och släppa fokus på resultat.

Prima vista-övningen var givande - när ensemblen läste musikalen första gången och pratade om intrycken: vad de förstod/inte förstod. Det var särskilt bra att veta vad som var otydligt för dem, eftersom jag lätt blir "hemmablind." Bra dramaturgisk feedback och diskussioner under första veckan. Fantastiskt att få hjälp med att planka noter till all musik!

Det kändes viktigt att ha en veckas paus mellan workshop-veckorna. Utan den hade jag nog inte kunnat samla alla tankar och feedback. Det var då jag och Maizy skrev nytt material.

Mindre bra var att det blev för mycket sittande och analyserande. Vi kunde ha jobbat mer med kropparna och rummet. Dessutom hade det varit bra med mer mångfald i gruppen. Alla var vita.

Stort tack till alla involverade! Jag ser fram emot att se hur Musikalplattform utvecklas som ett nordiskt samarbete!

Clara Strauch
Kompositör, librettist





Hanna Schön, Nils-Petter Ankarblom och Isa Hammarsten repeterar inför redovisningen av *Wayward Home* på Kulturhuset Spira.

KONSTNÄRLIGA TEAMEN

För mig som regissör har det varit intressant att få vara med under tillblivelsen av alla bitar som en musical innehåller.

Upphovspersonerna till musicalen *Kära Anna*, Oscar Collin och Pia Ternström, har varit väldigt öppna och villiga till samarbetet hela vägen. Vi har inför båda readingarna och även kontinuerligt haft samtal kring text, musik och karaktärerna.

Då vi träffats på Östgötateatern och Spira har det uppstått många intressanta diskussioner kring musicalen som konstform men framförallt kring processer och hur repetitioner ofta ser ut. Dom flesta är eniga kring att det ofta ligger en uttalad tidspress runt en produktion som hämmar både utforskandet på golvet och ett levande samtal kring vad vi gemensamt vill berätta.

Musikalplattform har skapat möten och samtal kring vilken tid vi lever i och våra förutsättningar, önskningar att skapa och forska kring musical.

Vad som saknas i projektet är att det organisatoriskt borde finnas en koppling mellan det utforskande arbetet och en uppsättning. Att någon av teatrarna förbinder sig att göra något av de utvalda verken. Musikalplattformens fokus är att ge upphovspersonerna hjälp och guidning i den skapande processen men eftersom målet för arbete på denna nivå är att verket ska spelas och få möta en publik och tre av Sveriges institutioner som sätter upp musical deltar så vore det något som borde ingå i plattformen.

Att varje workshop mynnar ut i en reading är verkligen lärorikt för upphovspersonerna. När orden och musiken får kropp och möter en mottagare blir det så tydligt vad som saknas och vad som funkar. Också en möjlighet för en publik att kunna följa tillblivelsen av en musical, vilket jag tror många tycker känns lyxigt.

Min förhoppning är att Musikalplattform som projekt kan växa. Det är ett otroligt viktigt verktyg för att skapa förutsättningar för svensk musical i framtiden.

AnnaKarin Hirdwall
Regissör



Foto - Jacob Hirdwall

Jag har medverkat som konstnärlig arbetsledare, bollplank och regissör för Musikalplattform med workshops för musikalerna *Pojkarna* (2019) och *Wayward Home* (2020)

Det har varit ett väldigt kul och kreativt arbete. Att få möjligheten och givna resurser att ses i en grupp och undersöka ett material är fantastiskt. I de här två fallen har det varit jag, Nils-Petter Ankarblom som musical director, studenter på Högskolan för scen och musik (2019), skådespelare och musikalartister (2020) och respektive upphovspersoner.

I den svenska musikalbranschen är det ovanligt att möta ett verk som inte tillhör de engelskspråkiga standardverken. Och att då i dessa fall, både för skådespelarna/team/upphovspersoner, få sätta sig in i och tolka ett nytt verk är så givande.

Metoden vi arbetat efter har varit att skådespelarna inte fått materialet innan, utan läser det ”för första gången” när workshopen börjar. Att höra deras diskussioner, och vad de inledande ser och uppfattar i verket upplever jag har varit väldigt matnyttigt för upphovspersonerna som ju har ett mycket längre förhållande till sitt eget verk. Vi har läst en bit, stängt pärmar, och ställt oss frågan: ”Vad har vi precis läst/förstått/uppfattat?” Alltså, vad är tydligt för oss och vad är otydligt. Detta har vi bitt upphovspersonerna notera och, om de vill, arbeta vidare med.

Vi har också tittat på berättelsen ur tre perspektiv: skådespelarens, publikens och rollens perspektiv. Vissa detaljer i berättelsen kan vara tydliga respektive otydliga beroende på vilket perspektiv man väljer att befinna sig i.

Jag tar med mig hur viktigt, kreativt och lustfyllt det är att titta på en ny berättelse, där vi har möjlighet att skapa, förtydliga och göra konstnärliga val i en ny musikal. Det har varit högt i tak, och alla deltagande har bidragit med sina reflektioner, professionalism och personliga erfarenheter.



Foto - Lina Ikse

I workshopen för *Pojkarna* blev fokuset gradvis att främst arbeta med den sista tredjedelen av berättelsen. Detta arbete gav gott utfall, och vid readingen som avslutade den andra veckan var den sista tredjedelen mer genomarbetad och effektivt berättad.

I workshopen för *Wayward Home* arbetade vi mest med att skapa tydlighet och genomförda linjer i de två berättarplanen som verket är skrivet i. I fallet med *Wayward Home* upplevde jag bitvis svårigheter att kunna titta objektivt på verket, eftersom det har en väldigt tydlig konception och hade spelats som föreställning innan workshopen.

Men på det stora hela har det även för mig varit väldigt utvecklande, och jag kommer att ta med mig mycket av det arbete vi gjort in i andra produktioner. Speciellt värdet av att läsa och diskutera verket, och låta skådespelarnas reflektioner och syn på verket få komma fram i processen.

Mattias Palm
Regissör

KONSTNÄRLIGA TEAMEN

Våren 2018 satt jag på Musikalsymposiet på Spira i Jönköping och bevittnade readingen av *Raoul* av Johan Hwatz och Pierre Oxenryd. Jag hade precis spelat färdigt första produktionen av Jan-Erik Sääf och Staffan Aspegrens *Camera* på Östgötateatern och där jag kände att jag kunde ta med mig det jag lärt mig under mina år i olika musikalprojekt som kompositör/arrangör/kapellmästare i Sverige och USA, bl.a. Broadway-musikalen *Tuck Everlasting* som jag jobbat som associate music director på både i Atlanta och New York. Det slog mig att funktionen "music supervisor" verkar saknas i svenska produktioner av nya musikalerna. Med detta menar jag ett musikansvarigt yttre öra som likt en dramaturg guidar musikteamet (kompositör, arrangör, kapellmästare) mot ett fungerande musikalpartitur. Här kände jag att det fanns något att utforska och inspirerad av vad jag sett under *Raoul*-readingen skrev jag till Nina och Staffan om mina idéer som de genast lät mig testa under Musikalplattformens nästa projekt: *In i dimman*.

In i dimman var ett spännande verk på så sätt att musiken var elektronisk pop av Hugo Therkelsson, manus och texter av Elsa Bergren. Här var jag under månaderna innan workshopen med och hade möten en gång i veckan medan Hugo och Elsa skrev färdigt den första akten av musikalen som de ville testa på den veckolånga workshop vi hade i november 2018. Här fick jag testa på att vara det där "musikdramaturgiska bollplank" som ställde de "dumma frågorna": behövs den där versen? Här förstår jag inte riktigt? Vad tycker ni den här sången ska åstadkomma? Det är en delikat balansgång för någon som mig som själv skriver musik och text att inte lägga in mina personliga konstnärliga värderingar för mycket utan hålla mig till de eviga sanningarna, självklart i frågeform: Kommunicerar detta vad som avses? Kan det sägas tydligare? Kan det sägas mer effektivt?

Nästa projekt var våren 2019: ungdomsmusikalen *Pojkarna* av Safoura Safavi (musik) och Adam Gardelin (text). Staffan Berg fungerade som konstnärlig producent, även det en mycket välbehövlig funktion i utvecklandet av en ny musikal. Här skiftade mitt fokus istället till att hjälpa

teamet vad gäller arrangemangsbiten. De ville undersöka t.ex. hur ensemblen kunde fungera vokalt i verket och eftersom musiken kommit långt i sitt tillblivande så kunde detta bli mitt naturliga fokus för denna workshop. Jag älskar att skriva vokalarrangemang och de fantastiska musikalstudenterna på HSM i Göteborg kunde leverera allt jag skrev och verkade tycka om både verket och arren. Nu började jag förstå att min tanke om en "music supervisor" funktion helt enkelt innebär att "bidra med det som verket/processen behöver musikaliskt" och att det är väldigt olika i olika situationer.

Hösten 2019 väntade *Kära Anna*, en enaktsmusikal om Alzheimersjuka medelålders kvinnan Anna, av Oscar Collin och Pia Ternström. Vilken roll skulle jag komma att spela här? I båda de tidigare processerna hade jag fungerat som "vanlig" musikansvarig med inslag av det "kreativa bollplankandet". I likhet med *Pojkarna* hade Oscar och Pia kommit väldigt långt i skrivandet av denna kammarmusikal för sex skådespelare men även här fanns det utrymme att utforska hur vi kunde använda ensemblen vokalt. Utöver det vanliga filandet på låtarna kreativt skrev jag några vokalarrangemang som föll väl ut och lyfte sångerna. *Kära Anna* kom sedan att få en veckas workshop till på Spira i maj 2020 där verket utvecklades till en två-aktsmusikal och jag fick tillfälle att tillsammans med Oscar och Pia ta med oss det vi lärde oss under hösten.



Foto - Cecilia Träff

Våren 2020 workshoppades också en annorlunda musikal, *Wayward Home*, under Spira-veckorna. Musik och text av Clara Strauch inspirerad av amerikansk folkmusik som jag själv älskar. Detta var ett verk som workshoppats och spelats förut så här var utrymmet mindre att utveckla musiken vidare även om vi undersökte låtarna arrangemangsmässigt både vokalt och instrumentalt med piano, gitarr, fioler.

Traditionellt i Sverige har det som flera personer gör i en större produktion i USA så som music director, music supervisor, arranger, orchestrator av budgetskäl gjorts av färre personer som sitter på flera "stolar". Jag tror att en stor anledning till att de inhemskt framtagna musikalsuccéerna i Sverige är så få är att vi underskattat eller inte haft råd med en fullgod workshop/reading-process och därmed inte gett musikalskapare stöd nog. Det finns ett stort intresse att skriva nästa musikalhit i Sverige men få får möjlighet att öva sig i konsten för att till slut bli riktigt bra. Men vi vet att de få som får chansen flera gånger t.ex. Fredrik Kempe (*Livet är en schlager, Så som i himmelen*) och får bra stöd och bollplank ofta lyckas till slut.

Jag hoppas kunna ha bidragit till att Musikalplattformen kunnat fostra fyra nya verk och presentera dem för Musikal-Sverige och säga "detta skapas, detta händer" till lärdom för alla. Jag är övertygad om att alla som deltagit i projekten lärt sig massor om vad som fungerar och vad som fungerar mindre bra men att alla verk blivit bättre av att genomgå denna process. Det är min tro att om alla skattefinansierade teaterhus i Sverige tog sig an att hysa två en-veckors workshop av en ny musikal varje år så skulle det ha stor effekt på vårt lands kreativa output vad gäller ny musikal. En workshop eller reading är ett billigt sätt (särskilt om man använder fast anställda skådespelare) att undersöka ett verk. Som "sämst" blir det lärdomar att dra nytta av för samtliga inblandade, som bäst kanske ett guldkorn som en dag blir en fullt producerad succé.

Jag är väldigt tacksam för att jag fått vara med under dessa kreativa projekt och ser framtiden för Musikal-Sverige an med stor tillförsikt.

Nils-Petter Ankarblom
Music supervisor



Foto - privat

Musikalplattformen har betytt jättemycket för mig personligen både som musikalregissör och pedagog och är ett helt ovärderligt initiativ för att utveckla musikalgenren för vår tid. En mötesplats där man kan labba praktiskt, och utbyta tankar och idéer.

Många av mina tankar sammanfattas i den modell vi tog fram under arbetet med workshopsmodellen, och som delvis återfinns i metoddelen av denna dokumentation, sidorna 24-27. Där tar vi vidare pedagogiska verktyg från scenisk gestaltning och använder oss av arbetsrelationen regissör och skådespelare sett som ett partnerskap byggt på expertis. Regissörens och skådespelarens typ av analytiska samtal och undersökande av karaktärens Givna omständigheter i scenisk praktik ställs till förfogande för upphovspersonens process att utveckla verket vidare. Detta är också något jag utvecklar inom ramen för mitt avhandlingsarbete i scenisk gestaltning så här finns också en koppling mellan musikalplattformens arbete, utbildningskontexten och en tvärdisciplinär forskningskontext som är lite kul. Under arbetet med workshopmodellen utarbetade vi bland annat med avstamp i Stanislavsky/Merlin-arbetskoncepten *sensor*, *mottagare* och *moderator*.

Victoria Brattström
Regissör



4-5 juni 2016

Förberedelser inför redovisningen av *Raoul*.



2-3 juni 2018

Publik och skådespelare vid readingen av *Raoul*.



30-31 maj 2020

Förberedelser inför livesändningen av *Kära Anna*.

MUSIKALSYMPOSIUM

Vid tre tillfällen - 2016, 2018 och 2020 – har Spira varit värd för Musikalsymposiet, som en del av satsningen Musikalplattform. Här har branschen kunnat samlas för nätverkande, panelsamtal och för att ta del av workshoparbete som genomförts inom och utanför Musikalplattform, som redovisningar och readings.

4-5 juni 2016 genomfördes vid det första Musikalsymposiet en reading av musikalen *Camera*, som då för fjärde gången framfördes inför en publik. Därtill redovisades en workshop av *Raoul*, skriven av Johan Hwatz och Pierre Oxenryd. *Raoul* workshoppades på Högskolan för scen och musik under våren 2016, men var inte en del av Musikalplattform. Även här förvaltades och utvecklades dock workshopmetoden tillsammans med HSM. Regissör för denna workshop var Markus Virta, och vid redovisningen fick publiken ta del av verkets första akt. Medverkade gjorde Åsa Arhammar, Kalle Malmberg, Caroline Gustafsson, Lina Eriksson, Henriette Holgert, Snorre Ryen Tøndel och Hani Arrabi.

2-3 juni 2018 redovisades vid Musikalsymposiet arbetet med musikalen *Blanche*, som var den första workshop som genomfördes som en del av Musikalplattform. Här presenterades en redovisning av metoden som använts, samt att valda delar ur *Blanche* framfördes för att illustrera metoden. Under symposiet stod panelsamtal kring nyskrivna musikaler på agendan, samt en reading av hela musikalen *Raoul*, som nu fått arbeta under ytterligare en period. Denna gång medverkade Christer Nerfont, Johan Siberg, Åsa Fång, Anders Wängdahl, Glenn Edell, Hanna Holmgren, Åsa Arhammar, Caroline Gustafsson, Hani Arrabi, Fredrik Sjöstedt och regissör Markus Virta. Därtill medverkade studenter från åk 1 på musikprogrammet, Högskolan för scen och musik i Göteborg.

2020 blev Musikalsymposiets sista år, och detta fick 30-31 maj genomföras digitalt, på grund av Coronapandemin. Introduktioner, panelsamtal och readings livestreamades via internet, och inbjudna kunde delta hemifrån. Via nätet sändes dessutom en filmad version av musikalen *Närmare Kanten*, som var ett samarbete mellan Högskolan för scen och musik, Stiftelsen Gyllenkroken och Arvsfonden. (*Närmare Kanten* hade premiär i Göteborg i februari 2019.) Delar av verket *Wayward Home* framfördes vid en reading, och *Kära Anna* som workshoppades hösten 2019 fick ytterligare en knapp veckas workshopperiod, samt framfördes som en reading av hela verket vid symposiet.



Foto - Johan Hwatz



Foto - Johan Hwatz



Foto - Staffan Berg





De medverkande organisationerna ser stora vinster i att nu kunna förvalta den kunskap som projektet Musikalplattform fört in i verksamheterna, och det finns redan planer för nya musikworkshops utifrån samma metoder som använts inom plattformen.

Projektet *Den nordiska rösten* är en fortsättning av Musikalplattformen, genom Nordiska nätverket för nyskriven musikal. Projektet vill under 1,5 år genomföra en gemensam workshopslinga för att ge ett antal nyskrivna musikaler och deras upphovspersoner möjlighet att utvecklas och arbeta med professionella resurser vid återkommande workshops med olika team. Organisationer i Sverige, Norge och Finland samarbetar för att få fram fler musikaler från nordiska upphovspersoner och ge dem möjlighet till längre förproduktionsprocesser och vägar in till beställare och produktionsbeslut.

Projektet kommer utlysa nordiska open calls för att ge upphovspersoner som inte redan har etablerade relationer i musikalvärlden en möjlighet att söka med sina verk. De verk som väljs ut kommer därefter erbjudas möjlighet att genomföra workshops hos en eller flera parter/länder i projektet, med syftet att flytta verkets möjlighet för produktion framåt.

Under projektet skulle t.ex. nio nordiska verk genomföra en till tre workshops i ett till tre länder. Projektet är en konkret fortsättning på det nordiska nätverk som bildades med stöd av Nordisk Kulturkontakt 2018 som en del av det svenska interregionala projektet Musikalplattformen. Parter i projektet är Östgötateatern (SE), Smålands Musik & Teater (SE), Lilla Teatern (FI), Musikteaterforum (NO), Musikteaterhögskolan (NO) samt Högskolan för scen och musik, genom samarbete med studenter.

Johan Siberg repeterar med några av de medverkande under workshoppen av *Raoul*, på HSM våren 2016.



KULTURRÅDET **NORDISK KULTURFOND**

DOKUMENTATION - STAFFAN BERG

TEXTER - STAFFAN BERG, LENA UHLANDER, NINA NOR-
BLAD, VICTORIA BRATTSTRÖM OCH JERKER BÄCKMAN

ANSVARIG UTGIVARE - ULRIKA JOSEFSSON

UTGIVEN 2020-08-15